

מדינת ישראל משרד המשפטים

לשכת היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, כו' סיון תש"ע
9 יוני 2010

מספרנו : 2010-0004-3574
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
מרגלית לילה
ת"ד 34510
ירושלים 91000

שלום רב,

הנדון: פנייתכם אל היועץ המשפטי לממשלה מכתבך מיום 10.3.10

ראשית, צר לנו על השיהוי במענה שנבע מתקלה משרדית.

לאחר קבלת התייחסות שירות הביטחון הכללי לפנייתכם, אתכבד להשיבכם כדלקמן:

בפנייתכם הנכם מביאים טענות בנוגע לתחקורו של מר וג'יה סידאווי, יחד עם טענות כלליות בנוגע לזימונם של אזרחים לחקירות "אזהרה" בשב"כ, כפי שאלו מכונות על-ידיכם. על פי הנטען בפנייתכם, חקירות אלה נועדו להניא את אותם אזרחים מהשתתפות במחאה או בפעילות פוליטית אחרת, כמו גם לדלות מהם מידע על פעילות פוליטית של אחרים. עוד נטען בפניה, כי המדובר בתופעה "אשר פוגעת באופן עמוק בזכויות החוקתיות של הפרט, ואשר מאיימת לרסק - לא פחות מכך - את היסודות העדינים עליהם מושתתת הדמוקרטיה הישראלית".

מבדיקה שקיימנו עם שירות הביטחון הכללי, נמסר לנו כדלקמן:

לעניין הטענות בדבר תחקורו של מר וג'יה סידאווי נמסר, כי מר סידאווי זומן לפגישה עם נציג שב"כ לשם ברור בנוגע למידע אשר ייחס לו מעורבות באירועי הפרות סדר אלימים. במהלך הפגישה האמורה, הופנו למר סידאווי שאלות שנועדו להזים או לאשש את מידע זה. אגב הפגישה, ציין נציג השירות בפני מר סידאווי, כי מאזרח שומר חוק בגילו ובמעמדו, מצופה שלא ליטול חלק באירועים של הפרת חוק, ואף להפעיל את השפעתו על אחרים על מנת שאלה יימנעו מהפרת החוק בעצמם.

שלא כנטען במכתבכם, פעילותו הפוליטית של הנדון לא נדונה כלל במהלך התחקור, וממילא אין בסיס לטענה לפיה תכלית התחקור הייתה "להראות למר סידאווי כי 'שמים עליו עין, ולהרתיע אותו ממעורבות חברתית ופוליטית'.

באשר לבסיס המשפטי לפיו פועל שב"כ בהקשר הנדון:

סעיף 7 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002 קובע, כי השירות מופקד, כחלק מייעודו, על שמירת ביטחון המדינה, סדרי המשטר הדמוקרטי ומוסדותיו מפני איומי טרור, חבלה וחתרנות. לשם מימוש ייעודו, הוטל על השירות לפעול לסיכול ומניעה של פעילות בלתי חוקית שמטרתה לפגוע בביטחון המדינה, בסדרי המשטר הדמוקרטי או במוסדותיו.

בבסיס כל תחקור אותו מבצע השירות למול אזרחים ישראלים, עומד בדרך כלל מידע מודיעיני המחייב הסבר, או עניין הדורש בחינה או התייחסות במסגרת ייעוד השירות. עם קבלת המידע המודיעיני, נבדקת מהימנותו, ונעשה ניסיון להרחיבו ככל שניתן באמצעות כלי איסוף נוספים העומדים לרשות שב"כ, ובהתאם לחומרת החשדות והבסיס להם.

במסגרת האמור, נשקלת גם האפשרות לזמן אדם לתחקור, על מנת להרחיב את המידע ולקבל את הסברו או לבחון את הקשר שלו למידע האמור. התחקור נועד, בין היתר, גם לאימות או הזמת החשד שעלה במידע המודיעיני.

בנוסף לצורך לאמת, להזים וכן להרחיב את המידע המודיעיני, וכחלק ממילוי ייעודו, מבקש השירות לעיתים להשיג בדרך התחקור יעדים נוספים, בין היתר - העברת מסר, במקרים הרלבנטיים, בדבר האפשרות כי אותו אזרח עלול להיות מעורב או מנוצל לרעה על ידי גורמי טרור, לרבות בדרך של הפעלה תוך ניצול תמימותו.

נדגיש, כי זימון אדם לתחקור אינו מבוצע באופן אוטומטי, אלא רק לאחר שנערך שיקול בדבר הצורך בתחקור מול פרמטרים נוספים [בין היתר גיל המתחוקר, מצבו הבריאותי וכו'].

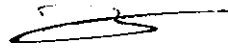
עוד נדגיש, כי על אף שתכופות מקים המידע המודיעיני עילת מעצר כלפי חשוד זה או אחר לצרכי חקירה, בוחר השירות לעשות שימוש בתחקור בלבד במקרים המתאימים, באופן שהוא מידתי יותר ופוגעני פחות כלפי זכויות הפרט.

עולה אפוא, כי לא זו בלבד שהתחקור הינו כלי הכרחי בעבודה השב"כ, המסייע על בסיס יומיומי בהגשמת ייעודו, אלא שהתחקור הוא כלי מידתי המאפשר פגיעה מינימאלית בזכויות המתוחקר, תוך הימנעות מעשיית שימוש בכלים פוגעניים יותר.

למותר לציין, כי לשירות הביטחון הכללי אין כל מדיניות או פרקטיקה שמטרתה להניא אזרחים מהשתתפות בפעילות מחאה או בפעילות פוליטית אחרת. הדברים האמורים במכתבכם, לעניין הזכות של כל אדם להשתתף במחאה בפעילות פוליטית כראות עיניו בלא צורך ליתן הסברים לכך לשלטונות, ובוודאי בלא שפעילות זו תעמוד למי שנוטל בה חלק לרועץ - מקובלים בהחלט על שירות הביטחון הכללי.

הדברים האמורים באשר למסגרת המשפטית של פעילות השב"כ, מקובלים אף עלינו, וכך גם הדגשת הזהירות הנדרשת משירותי הביטחון שלא לפגוע בזכותו של כל אדם להשתתף במחאה פוליטית.

בכבוד רב,

רז זורי, עו"ד

עוזר בכיר ליועץ המשפטי לממשלה

העתק: פרקליט המדינה

היועץ המשפטי, שב"כ